

Leverans av små upplagor – vår definition och praktisk tillämpning av befintlig lag

De tekniska kriterierna för vad som är en upplaga eller tryckning är tillämpliga även på dokument framställda i små upplagor, ofta med digital tryckteknik. Pliktexemplarslagen gäller även dessa publikationer. E-pliktutredningen (SOU 1998:11) har gjort samma bedömning.

Definitionen av upplaga är avgörande för tolkning och tillämpning av lagen. Vi följer definitionen i ISO 5127, 1983, Documentation and information – Vocabulary.

Detta innebär att upplaga definieras som de exemplar som framställs av samma sättning/inskrivning av texten. Ny upplaga kräver en ny inskrivning/mer omfattande redigering av texten. Exemplar som utgår från samma sättning/inskrivning räknas som nya tryckningar av samma upplaga. De tidsmässiga skillnaderna i trycket kan i princip vara hur stora som helst.

Digitaltrycktekniken innebär definitionsmässigt inte något nytt. Däremot kan det vara svårt att tillämpa pliktexemplarslagen på små upplagor. Lagen föreskriver allmän spridning för att leveransplikt ska inträda, men det finns ingen undre gräns angiven för antal exemplar.

Kungliga biblioteket (KB) ser det som en acceptabel kompromisslösning att två pliktexemplar (till KB och Lunds universitetsbibliotek) tas ut vid första produktionstillfället – förutsatt att den beställda upplagan gäller färre än 30 exemplar.

Om den beställda upplagan överstiger 30 exemplar gäller dock ordinarie antal pliktexemplar (sju exemplar).

Det är alltid kunden som i slutänden betalar för pliktleveranserna. Detta gäller oavsett upplagens storlek, men blir väldigt tydligt när det gäller små upplagor.

Leveransplikt för publikationer i små upplagor

Originalutgåva

När digitaltryck används för originalproduktion av en publikation.

Specialutgåva – ny utgåva

När en kund beställer en kombination av tidigare utgivet material i en liten upplaga och med digitaltryckteknik. En sådan sammanställning måste betraktas som en specialutgåva

Om kunden endast beställer en kopia för privat bruk finns ingen leveransplikt.

Vid tryckning från scannat original av titel tidigare framställd på traditionellt sätt (offsetteknik), men nu av ny beställare. Detta räknas inte som en ny upplaga, men måste jämföras med en ny utgåva, utgiven på nytt "förlag".

Oförändrat omtryck – samme beställare

När en annan framställare trycker en publikation som redan tidigare tryckts med digitaltryck. Om innehållet och omslaget är oförändrat jämföras det med en ny tryckning. Ett exemplar levereras till Lunds universitetsbibliotek.

När publikationen redan har framställts med traditionell teknik och levererats, och samme beställare byter till digitaltryck. Ett exemplar levereras till Lunds universitetsbibliotek.

Tänk på det här

Om leverans har skett till Lunds universitetsbibliotek och Kungliga biblioteket vid första produktionstillfället, behöver man bara skicka fem exemplar (ett vardera till övriga pliktleveransbibliotek) om nästa beställning överstiger en upplaga på mer än 30 exemplar.

Ingen leveransplikt

Kontinuerlig oförändrad tryckning över tid

När det digitaltryckta materialet redan har pliktlevererats till pliktleveransmottagarna (två eller sju mottagare beroende på den beställda upplagens storlek) och en ny identisk upplaga trycks upp på beställning.

Framställaren är densamme och ingen förändring har skett av omslag eller innehåll.

Arkiv-/bevarandekopiering

När enstaka tryckta exemplar av online-publikationer framställs för att bevara publikationen, betraktas de inte som allmänt spridda.